

УДК 435(25)

Т. Шульга, асп.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна**МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ**

Політика країн ЄС у сфері міграції розглядає широкий спектр питань, що охоплюють не тільки безпекову, гуманітарну й економічну сфери, але й культурну, мовну та загальносоціальну. У разі набуття членства в ЄС Україні доведеться дещо змінювати практичні підходи до розв'язання питання міграційних процесів, які на тепер мають відмінності з міграційною політикою в ЄС, тому вже сьогодні було б корисно на досвіді пострадянських країн – членів ЄС формувати відповідну стратегію. Країни Балтії, зокрема і Литовська Республіка, у розв'язанні загальносоюзної міграційної кризи, що розпочалася у 2015 р., не стали ключовими державами для її врегулювання з низки причин. Ні географічне розташування, ні рівень економіки, ні політична ініціатива лідерів країн не були важелями, щоб із 27 членів ЄС країни Балтії могли проявити себе знавцями в тому, як вести справи з народами Близького Сходу та їхнім керівництвом. Більше того, криза 2014 р., що виникла в Україні внаслідок анексії Кримського півострова Російською Федерацією та конфлікту на Донбасі, ще раніше спонукала керівництво Литви не так долучитися до розв'язання проблеми в ролі "адвоката" України в ЄС, як переглянути власні безпекові перспективи: починаючи від завершення демаркації спільного з Росією кордону, який одночасно є частиною східного кордону ЄС, і завершуючи розробленням законодавства, яке б зміцнювало довіру до литовської влади членів багатотисячних національних меншин, від громадянських настроїв яких певною мірою може залежати безпекова ситуація всередині країни. Питання розвитку та популяризації офіційної мови Литви також актуальне і входить до загальної міграційної політики країни, адже молоді Литви виїжджає до інших країн ЄС з різних причин, а використання литовської мови залишається у межах Литви. Так само як й українська мова, вона не має статусу міжнародної. Досвід Литви у площині використання та розвитку офіційної державної мови поряд із мовами найбільших національних груп у країні – польськомовної та російськомовної – демонструє практичні кроки до запобігання конфлікту на цьому тлі.

Ключові слова: Литовська Республіка, міграційна політика, міграція, ЄС, національні меншини.

Постановка проблеми. Міграційні процеси у світі посідають одне з найважливіших місць серед питань, які ставлять нові виклики, трансформуючи донедавна цілком урегульовані на міжнародному рівні гуманітарні проблеми у такі, що спричиняють кризові явища геополітичного, економічного та соціального характеру. З огляду на членство в ЄС кожна держава-член питання у сфері міграційної політики має синхронно вирішувати на двох рівнях – внутрішньому та зовнішньому.

Така дуальність відповідальності ставить перед країнами Балтії завдання забезпечити, насамперед, належну безпеку всередині країни, адже фактор присутності іншомовного населення, які в більшості своїй представляють російську та польську національні меншини, має певний вплив на настрої громадянського суспільства всередині усіх трьох країн. Проблеми міграційної сфери в Литві на тепер мають перманентний характер, адже відплив громадян Литви із країни продовжується, потенційна небезпека з боку східного кордону країни залишається. Криза в Україні, як третьої країни для ЄС, інтенсифікувала процес трудової міграції до Литви, на відміну від кризи на Близькому Сході, що спричинила винятково економічну та політичну, протиправну міграцію, з якою країни Балтії як члени ЄС також мають зіштовхнутися.

Постановка завдання. Мета статті – визначити фактори, що мали вплив на процес вироблення та реалізації зовнішньої та внутрішньої політики Литви у сфері міграції в межах правил у ЄС (диспозитивних та імперативних) та визначити такі, які можуть мати аналогічний вплив на порушення стабільності міграційних процесів в Україні, у разі вступу в ЄС. **Завдання** – на основі аналізу понад десятирічного досвіду Литви, як члена ЄС, визначити проблеми (негативні передумови чи наслідки) міграційного сектора, позицію щодо міграційної кризи в ЄС в аспекті її подолання, та щодо інтеграції національних меншин Литви, зокрема ромів, у громадянське суспільство країни. Здійснити спробу аналізу проблем у цій сфері для України разі набуття повноцінного членства в ЄС на основі вже існуючих.

Методи дослідження. У роботі з інформацією використовується історичний метод, метод аналізу, порівняння та моделювання у прогностичній частині роботи, що стосуватиметься України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема міграційної політики Литовської Республіки не має ґрунтовних досліджень в українській науці, зазвичай воно входить до загальної зовнішньої політики держави. Автор спирався на актуальну інформацію 2017–2018 рр., розміщену у провідних ЗМІ Литви та ЄС, а також на матеріали дослідження А. Кужинської-Зонік [2] й офіційного звіту моніторингової комісії Рамкової конвенції з прав національних меншин [1].

Виклад основного матеріалу дослідження. Міграційна політика для Литовської Республіки, країни з населенням майже у 3 млн громадян, охоплює низку питань, що потребують постійного врегулювання: стримування трудової міграції громадян Литви до країн ЄС із кращим економічним кліматом, відсутність трудової міграції громадян країн ЄС до Литви, активна трудова міграція українців (легально та нелегально) до Литви, економічна (не політична) міграція іноземців із країн Близького Сходу до ЄС (т. зв. нелегалів), залучення переважними до повернення закордонних литовців до Литви на постійне проживання, питання інтеграції іноземців у суспільне життя Литовської держави, урегулювання питань прав і свобод національних меншин у Литві, посилення охорони державного кордону Литви на сході, який одночасно є східним кордоном ЄС тощо.

Литовська Республіка як й інші балтійські країни, на відміну від Угорщини, Чехії, Румунії та Словаччини, завдання, вироблені у 2015 р. Європейською комісією для подолання міграційної кризи в ЄС шляхом квотного розселення нелегальних мігрантів на своїй території, виконує далеко не в повному обсязі, але формально не порушуючи законодавства ЄС. Існує дві законні причини відмовити іммігранту у наданні дозволу на проживання у країнах ЄС: якщо особа є потенційно небезпечною для суспільства відповідної країни, та якщо особа є потенційно небезпечною у ракурсі міжнародної безпеки [6]. Крім того, у Литві окремо наполягають на тому, що за відсутності особових справ (документів) осіб, які потребують міжнародного захисту (не економічного), країна у праві відмовити на такий запит. На практиці, у більшості мігрантів документи відсутні. Станом на липень 2018 р., з 1105 мігрантів, яку Литва зобов'язалася прийняти, усього 468 осіб офіційно були переміщені до Литви [7]. З них 338 осіб уже виїхали з країни до інших членів ЄС, де економічно вигідніші умови перебування

[3]. Якщо порівнювати з кількістю зареєстрованих мігрантів і біженців в Іспанії за 2018 р. – 55 756, та кількістю з тих, яких було направлено до Литви у 2018 р., можна зробити висновок не лише про литовську позицію "незгоди" з рішенням Брюсселя, а й превалювання національної міграційної політики над загальносоюзною.

На політику країн Балтії у сфері міграції кардинально вплинули події 2014 р. в Україні. Геополітичне становище країн Балтії після анексії Кримського півострова та конфлікту на Донбасі зазнало змін у частині безпеки своїх східних кордонів, які одночасно є східними кордонами ЄС. Це підтверджується достатньою кількістю публікацій європейських дослідників, державних замовлень досліджень і соціологічних опитувань на предмет потенційної небезпеки з боку східних сусідів, громадських настроїв усередині країни, окремо приділяючи увагу думці національних меншин у цих країнах [2].

У цьому зв'язку підвищення надійності охорони зовнішніх кордонів ЄС стало ключовим елементом міграційної політики Європейського Союзу. Литва внесла пропозицію у 2018 р. на засіданні Європейської ради щодо створення єдиного стандарту контролю на зовнішніх кордонах ЄС, який гарантуватиме усунення шпарин в охороні сухопутних і морських кордонів співтовариства. Тим самим буде посилено діяльність Європейського агентства прикордонної та берегової охорони FRONTEX, у роботі якої вже беруть участь литовські експерти [5].

Спільний сухопутний кордон на сході Литви з Росією становить 266 км, морський – ще 22,4 км, уздовж якого нині розміщується шість пунктів пропуску через кордон. З огляду на активізацію військових навчань РФ із Білорусією та відкрите політичне протистояння через будівництво стратегічних об'єктів біля кордонів Литви для освоєння енергетичного ринку ЄС (газопровід "Північний потік-2" РФ та атомна електростанція в м. Островець Білорусії), у 2017 р. Литва закрила два пропускних пункти на кордоні з РФ, а також призупинила спрощений (прикордонний) режим пропуску громадян РФ, які проживають у Калінінградській області.

Вищим рівнем охорони державного кордону стало завершення демаркації спільного кордону Литви з РФ, яке сталося через 16 років після колапсу СРСР: Протокол про демаркацію кордону, підписаний у 2017 р., набрав чинності у 2018. Також, на відміну від України, у якій демаркацію спільного кордону з РФ довжиною у 2295 км не завершено, Литва не лише ухвалила рішення про будівництво паркану на східному кордоні з Калінінградською обл. РФ, а й звела 45-кілометрову споруду менше ніж за пів року за кошти національного бюджету.

З кризою у 2014 р. трудова міграція громадян України до Литовської Республіки демонструвала певне зростання, після підписання угоди ЄС з Україною про безвізовий режим із 2017 р. зростання посилювалося. Проте трудова міграція передбачає тимчасове (частіше – сезонне) перебування українців на території Литви. Для оформлення дозволу на працевлаштування українцям у литовські компанії потрібно оформлювати документи на рівні інших іноземних громадян.

Криза в Україні також змусила країни Балтії переглянути політику щодо внутрішньої безпеки, а саме підтримання стабільності й інтеграції національних меншин у громадське життя країни. Для запобігання інформаційним маніпуляціям від будь-якого гравця на міжнародній арені, Литва у 2015 р. поновила діяльність Департаменту з питань національних меншин, підпорядкований уряду Литви, одночасно затвердивши відповідний Стратегічний план дій на 2016–2018 рр. [2, 8]. Якщо в Латвії та Естонії найчисельніша національна меншина –

російська, то в Литві станом на 2017 р. найбільшою була польська (згідно з даними офіційної статистики в Литві) [2, 31]. У 2018 р. українська іноземна громада в Литві визнана чисельнішою за російську (майже 17 тис. осіб проти 12,5 тис., відповідно) [4]. Російськомовне населення в сучасній Литві зосереджено переважно в районах міст Вільнюса та Клайпеди, що територіально близько розміщені до кордону з Білорусією та РФ. Потенційно ж загрози з боку такого населення, яке могло б підтримати збройну агресію східних сусідів – відсутні. Такої позиції дотримується офіційний Вільнюс, спираючись на результати дослідження на цю тему [2].

З огляду на існування "гібридної" інформаційної пропаганди, литовське керівництво усе ж час від часу піддається критиці саме російськими ЗМІ за порушення прав польської національної меншини, передусім щодо права навчатися етнічною мовою меншини та правил написання прізвищ громадян Литви польською мовою. Відповідно до оцінки загроз національній безпеці, Росія підтримує співпрацю між польською та російською громадами, які несправедливо звинувачують литовське керівництво у порушенні прав національних меншин. Коли польська політична партія "Виборчі дії поляків у Литві", очолювана відомим польським активістом в Литві В. Томашевським, сформувала коаліцію з литовськими росіянами, це створило негативне уявлення про литовських поляків в очах більшості литовців. Такі "кампанії" насамперед спрямовано на розширення прав національних меншин. Проте литовський уряд переконали, що насправді, через підтримку польських співвітчизників у Литві щодо отримання польською громадою ексклюзивних прав, російська політика в підсумку спрямована на отримання російською меншиною особливого статусу в усіх трьох Балтійських країнах. Водночас, на відміну від Латвії та Естонії, Литва вважає російськомовне населення таким, яке слабо консолідоване, але добре асимільоване у литовське суспільство. Проте Литва ставить за мету саме інтеграцію національних меншин у суспільне життя, і ніяк не асиміляцію, за якої часто можуть втрачатися етнічні особливості на традиції національної спільноти [2, с. 28-35].

Подібних рис набула ситуація із правами та свободами національних меншин і в Україні, а саме з угорською. До 2011 р. в Литві також діяв закон, що дозволяв навчатися у школі національних меншин етнічною мовою. Проте для збереження литовської мови всередині країни превентивним методом слугувало зобов'язання збільшити кількість часу викладання на литовській мові та включити до обов'язкових випускних екзаменів предмет "литовська мова". В Україні також новим законом про освіту у 2016 р. запроваджено збільшення часу викладання українською мовою у школах національних меншин та екзамен з української мови. На відміну від України, Литва та Латвія вже набули членства в ЄС та, що важливо, політичної ваги серед інших членів об'єднання. Україна, як і в ситуації з невдоволенням польськомовного населення в Литві, зазнала критики і реальних контрзаходів з боку керівництва Угорщини (напр., перешкоджання засіданням комісії України – НАТО). Однак прямої підтримки претензії Угорщини до України з боку Брюсселя немає. Як і питання енергетичного забезпечення країн – членів ЄС розв'язується в межах національних інтересів кожної з держав, питання розвитку та популяризації національної мови входить до сфери внутрішньодержавних питань.

Винятком є статус ромської національної меншини для всіх країн ЄС та кандидатів на членство. У Литві питання національних меншин стало предметом моніторингу з боку Дорадчої комісії Ради Європи Рамкової

угоди про захист національних меншин, яка у своїх висновках констатувала існування негативного стереотипу щодо ромів у суспільстві, нерівного доступу до освіти, працевлаштування й охорони здоров'я, що має бути подолано. Крім того, здобуття освіти винятково литовською мовою, неможливість використання етнічної мови у спілкуванні із владою, граматичному написанні прізвища та ім'я в ідентифікаційних документах визначено як дискримінацію прав національних меншин, як неможливість використання етнічної мови у спілкуванні з владою [1].

У 2001 р. в Литві було спеціально створено Державну комісію з литовської мови, до повноважень якої входить не лише контроль за мовною культурою, а й покарання за неграмотне мовлення чи письмо у публічному просторі. Для України такий приклад міг би бути корисний у сенсі популяризації української мови з метою уникнення проблем із європейськими партнерами саме з позиції підвищення її авторитету як такої, що потребує "збереження" для ідентичності нації. Адже в кожній національній меншині, які проживають у Литві чи в Україні, є осередок – Батьківщина – де їхня етнічна мова є офіційною і, відповідно, має умови для підтримання та розвитку.

Крім того, вагомим внеском використання так званої "м'якої сили" Литовської Республіки можна відмітити численні почесні консульства Литви в містах більшості країн світу (напр., в Україні, крім Посольства Литви, у різних обласних містах функціонують 10 консульств). Такий установа за мету ставиться не лише розвиток соціально-економічного співробітництва між державами, а й культурно-гуманітарний. Зазвичай такі установи мають тісні зв'язки з литовськими громадами тих міст чи їхніх об'єднань, фінансово підтримують заходи етнічного та культурного значення, до яких залучають громадян країни перебування. Зокрема, такий алгоритм підтримання зв'язків із закордонними литовцями та спроби популяризації литовської культури спонукає закордонних литовців вивчати мову, повертатися до Литви для постійного місця проживання. Яскравим прикладом повернення до Литви для реалізації себе як литовського громадянина після 47 років проживання в США можна вважати Президента Литви 1998–2003, 2004–2009 рр. В. Адамкуса.

Інститут подвійного громадянства – дискусійне питання, що поділяє навпіл не лише політиків Литви, а й громадянське суспільство республіки загалом. Незважаючи на те, що за індексом "можливостей" паспорт громадянина Литви посів у 2018 р. 30 місце серед 100, подвійне громадянство буде додатковою перевагою для закордонних литовців та іноземців, які б хотіли розвивати свою справу в Литві. Проте як і в Латвії щодо держав, громадянство яких буде допустимим, будуть певні критерії: члени ЄС, НАТО, окремі двосторонні угоди про взаємне визнання подвійного громадянства та виключні випадки.

Отримані результати. Міграційні процеси в Литві як і в інших країнах Балтії відбуваються переважно за рахунок трудової та економічної міграції власних громадян і громадян пострадянських країн. Попри існування загальносоюзної політики для врегулювання міграційної кризи в ЄС, Литва є однією з тих держав, які не були готові приймати на постійне проживання та соціальне забезпечення мігрантів із країн Близького Сходу.

Більш вразливим для національної безпеки Литви стали події в Україні, що спровокували вироблення не лише оновленої політики та дій щодо захисту державного кордону на сході країни, а й нової стратегії щодо захисту прав і свобод національних меншин. Литва

вживає заходів для поглиблення довіри між державою та національними меншинами з метою уникнення двозначної поведінки їхніх представників як щодо політики уряду загалом, так й у разі збройної зовнішньої агресії.

З польською національною меншиною в Литві існує багатолітнє протистояння щодо написання польських імен та прізвищ литовською мовою. Також політика Литовської Республіки визнана такою, що утискає права національних меншин з отримання освіти їхньою етнічною мовою, тримаючи чіткий курс на збереження мови як єдиної офіційної в державі. Питання залишається дискусійним.

Російськомовне населення як спадок поколінь радянського минулого не вважається таким, яке може нести потенційну загрозу внутрішній безпеці країни. Попри існування політичної інформаційної війни з боку російських ЗМІ, литовське керівництво впевнене в повній асиміляції її російської меншини в литовське суспільство, хоча такий процес відбувся без втручання держави. Адже саме інтеграція нацменшин є запорукою вільному розвитку етнічних народів, без втрати самоідентифікації.

Недоторканість державного кордону на сході Литви, який є спільним з Росією, додатково визначено окремим протоколом про його демаркацію саме в період кризи в Україні. Зміцнений додатковим парканом кордон за ініціативи Литовського уряду у 2018 р. став завершальним етапом захисту литовської частини східного кордону ЄС.

Висновки. Міграційна криза в ЄС дала можливість Литві продемонструвати власну політичну позицію незгоди із "квотним розселенням" як інструментом її подолання. Україна ж сама пропонувала прийняти біженців з ЄС, незважаючи на кризу в країні. Попри існування численних зобов'язань України за Договором про асоціацію з ЄС, які потребують ґрунтовного реформування більшості систем державного управління, зокрема прикордонної, соціальної, додаткові нові навантаження не є виправданими з погляду отримання переваг для членства ЄС чи, бодай, досвіду врегулювання міграційної кризи, адже майже всі країни, з яких біженці нелегально прибули до ЄС, є країнами міграційного ризику для України.

На відміну від Литви, Україна не завершила демаркацію спільного кордону з Росією, що необхідно зробити в найближчий час.

Незважаючи на те, що в Литовській Республіці існує низка проблем із дотриманням прав національних меншин, вона здійснює послідовну і цільову політику з підтримання та розвитку литовської мови. З урахуванням подібності ситуації в Україні, де угорська національна меншина звинувачує владу у звуженні її прав і свобод, доцільно було б закрити питання на попередніх позиціях до часу вступу в ЄС. Адже протидія Угорщини завдає більшої шкоди відносинам Україна – ЄС та Україна – НАТО, ніж безрезультатні спроби дипломатичного українсько-угорського діалогу високого рівня.

Як у ситуації з підтриманням вимог польської меншини російською меншиною в Литві, де через розширення прав однієї меншини, Литва вбачає намагання російської меншини отримати особливий статус в усіх країнах Балтії, так і в Україні, через боротьбу за права меншин Україну позбавляють позитивного іміджу в ЄС.

Трудова міграція (легальна і нелегальна) як у Литві, так і в Україні зростає. Литовці від'їжджають до більш розвинених країн, українці мігрують зокрема і до Литви як країни із кращими економічними умовами. Економічний розвиток України може бути недостатнім для повернення українців у країну навіть попри членство в ЄС.

Україні вже сьогодні потрібні економічне зростання, виробничий та індустріальний розвиток.

Список використаних джерел:

1. Advisory Committee on the Framework Convention for the protection of national minorities "Fourth Opinion On Lithuania". – 30 May 2018 [Electronic source]. – Access mode: <https://Rm.Coe.Int/4th-Advisory-Committee-Opinion-On-Lithuania-English-Language-Version/1680906d97>.
2. Kuczyńska-Zonik A. The securitization of national minorities in the Baltic States / A. Kuczyńska-Zonik // *Baltic Journal of Law & Politics*. – 2017. – Vol. 10. № 2. – P. 26–45 [Electronic source]. – Access mode : <https://content.sciendo.com/view/journals/bjlp/10/2/article-p26.xml>.
3. Місюнас Е. Переміщення біженців до Литви буксує через недо-статність документів від Греції та Італії / Е. Місюнас // *Литовський кур'єр*. 2017. № 4.– Режим доступу : <http://www.kurier.lt/ministr-peremeshhenie-bezhencev-v-litvu-buksuet-iz-za-nexvatki-dokumentov-ot-grecii-i-italii>.

4. Найчисельніша іноземна спільнота в Литві – українська [Електронний ресурс] // *Delfi.lt*. – 18 січ. 2019 р. – Режим доступу : <https://ru.delfi.lt/news/live/krupnejshaya-obschina-inostrancev-v-litve-ukrainskaya.d?id=80142265>.

5. Очільники держав ЄС домовились посилити боротьбу з нелегальною міграцією [Електронний ресурс] / Прес-служба Президента Литви. – Режим доступу : <https://www.lrp.lt/ru/press-centr/soobscenija-dlja-pressy/glavy-stran-es-dogovorilis-usilit-borbu-s-nelegalnoi-migraciei/30340>.

6. Perring R. Desperate EU urges nations to accept migrant quotas as Baltic states CLOSE BORDERS [Electronic source] / *R. Perring // Express*. – Aug., 2016. – Access mode : <https://www.express.co.uk/news/world/698025/Baltic-states-EU-migrant-quote-Latvia-Lithuania-Estonia>.

7. Jakučionis S. As EU changes asylum system, Lithuania continues disapproval of migrant quotas / S. Jakučionis // *Baltic News Service*, 26 Jan, 2018 [Electronic source]. – Access mode : <https://en.delfi.lt/eu/as-eu-changes-asylum-system-lithuania-continues-disapproval-of-migrant-quotas.d?id=77005205>.

Надійшла до редколегії 18.02.18

T. V. Shulha, PhD student

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

MIGRATION POLICY OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA: EXPERIENCE FOR UKRAINE

The EU migration policy covers a wide range of issues which include not only security, humanitarian and economic, but also cultural, linguistic and social spheres. In the event of becoming the EU member, Ukraine will have to somewhat modify practical approaches to the settlement of migration processes issue which currently have differences with the EU migration policy. It would now, therefore, be useful to develop an appropriate strategy based on the experience of post-soviet EU member states.

The Baltic states, including the Republic of Lithuania, didn't play key roles in the settlement of an EU-wide migration crisis which started in 2015 due to a number of reasons. Neither the geographic location, nor the level of the economy, nor political initiatives of the leaders of the countries became levers for the Baltic States, among 27 EU member states, to show themselves as experts in dealing with peoples of the Middle East and their leaderships. Moreover, even earlier the crisis of 2014 which arose in Ukraine as a result of the illegal annexation of the Crimean peninsula by the Russian Federation and the conflict in the Donbas prompted the Lithuanian leadership to engage in solving the problem as an "advocate" of Ukraine in the EU not so much as to review its own security prospects: from the completion of demarcation of the common border with Russia which is at the same time part of the EU's eastern border to the drafting of legislation that would strengthen the trust in the Lithuanian authorities of members of many thousands of national minorities whose civic attitudes may to some extent influence security situation inside the country.

The official Lithuanian language development and popularization issues also relevant and constitutes part of the over all migration policy of the country, as they oung people of Lithuania move to other EU countries for various reasons, and the use of the Lithuanian language is limited to the territory of Lithuania. Like the Ukrainian language, it has no international status. Lithuania's experience in terms of the use and development of the official state language, in addition to the languages of the largest national groups in the country (Polish and Russian speaking ones), demonstrates practical steps to prevent conflicts in this context.

Keywords: the Republic of Lithuania, migration policy, migration, the EU, the national minorities.

T.V. Шульга, асп.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев, Украина

МИГРАЦИОННАЯ ПОЛИТИКА ЛИТОВСКОЙ РЕСПУБЛИКИ: ОПЫТ ДЛЯ УКРАИНЫ

Политика стран ЕС в сфере миграции охватывает широкий спектр вопросов, включающих не только сферы безопасности, гуманитарную и экономическую, а также культурную, языковую и общесоциальную. При возможном приобретении Украиной статуса члена ЕС ей придется несколько изменить практические подходы к разрешению вопросов миграционных процессов, которые сегодня имеют некоторые различия с миграционной политикой ЕС, поэтому уже сегодня было бы крайне полезно на опыте постсоветских стран – членом ЕС формировать соответствующую стратегию.

Страны Балтии, включая Литовскую Республику, в разрешении общесоюзного миграционного кризиса, который начался в 2015 г., не стали ключевыми игроками для его разрешения по ряду причин. Ни географическое расположение, ни уровень экономики, ни политическая инициатива лидеров этих стран не могли стать предпосылками, чтобы среди 27 членом ЕС страны Балтии могли проявить себя в качестве знатоков того, как вести дела с народами Ближнего Востока и их лидерами. Более того, кризис 2014 г., возникший в Украине в результате аннексии Крымского полуострова Российской Федерацией и конфликта на Донбассе, ещё раньше заставил руководство Литвы не столько вовлечься в процесс разрешения проблемы в качестве "адвоката" Украины в ЕС, сколько пересмотреть собственные перспективы в сфере безопасности: начиная от завершения демаркации общей с Россией границы, которая также является частью восточной границы ЕС, и завершая разработкой законодательства с целью укрепления доверия к литовской власти членом многоязычных национальных меньшинств, от гражданских настроений которых в определённом смысле может зависеть уровень безопасности внутри страны.

Вопрос развития и популяризации официального языка Литвы также актуален и входит в общую миграционную политику страны, так как молодёжь переезжает в другие страны ЕС по разным причинам, а использование литовского языка остаётся в пределах Литвы. Точно так же как и украинский язык, литовский не имеет статуса международного. Опыт Литвы относительно использования и развития официального государственного языка рядом с языками наибольших национальных групп в стране – польскоязычных и русскоязычных – демонстрирует практические шаги к предупреждению конфликтов на этой почве.

Ключевые слова: Литовская Республика, миграционная политика, миграция, ЕС, национальные меньшинства.